

Nagyszékelyi Hírmondó

Beszámoló a 2022. február 15-én megtartott képviselő-testületi ülésről

Az ülésen kilenc határozat hozatalára és kettő rendelet alkotására került sor. A határozatok és a rendeletek végrehajtásáról határidőn belül intézkedtem.

A képviselő-testület első napirendi pontban a lejárt határidejű határozatok végrehajtásáról szóló előterjesztést tárgyalta, majd fogadta el egyhangúlag.

Második napirendi pontban a 2022. évi költségvetést tárgyalta és fogadta el a testület.

Harmadik napirendi pontban Arany Beáta Virág közművelődési szakember 2021-es évről szóló beszámolóját és a közösségi szintén 2022. évi szolgáltatási tervét fogadták el a képviselők.

Egyebek napirendi pontban:

- a gyepmesteri feladatok ellátásáról döntött a képviselő-testület;
- a Tamási Önkormányzati Tűzoltóság 2021. évi beszámolóját, majd a 2022-évre szóló támogatási szerződést fogadta el a testület;
- a képviselő-testület döntött arról, hogy a Nagyszékely, Rákóczi u. 2. szám alatt található „Kék ház” épület ingyenes használati jogát visszaveszi Kézművesház kialakítás céljára, 2022. július 1. napjával.

Javítás: a februári újságban tévesen jelent meg a januári ülés időpontja. A képviselő-testületi ülés 2022. január 25-én volt megtartva.

Zárt ülésen települési támogatási kérelmekről döntöttek a képviselők. A kérelmezőket egyedi határozattal értesítettük a testület döntéséről.

Klubecz Istvánné polgármester

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

Tisztelt Nagyszékelyi Lakosok! Köszönjük a Lakosságnak a háború elől Kárpátaljáról, Ukrajnából menekülők számára összegyűlt adományokat.

Továbbra is lehetőséget biztosítunk az adományok gyűjtésére. Tartós élelmiszerek mellett elsősorban takarókra és babaápolási kellékekre van szükség.

Az adománygyűjtés helye és ideje:

Nagyszékely Községi Önkormányzat épülete (Táncsics u. 11.)

hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 7 órától 16 óráig,

péntek: 7 órától 12 óráig.

A képviselő-testület nevében:

Klubecz Istvánné polgármester

FALUSZÉPÍTÉSZET

Itt a tavasz! Újra indul a kertészkedés a kultúrház udvarán is. A tavalyi biztató rügyfakadás után sajnos több fa és bokor is kiszáradt, amiben minden bizonnyal közrejátszott az extrém forró és száraz nyár. A kipusztult fák cseréje megkezdődött. Van, amit helyben felajánlott

csemetékből tudunk pótolni, néhányat garanciában szeretnénk megkapni. A szikkasztódomb tetején kialakított fűszerkert és a sövény tisztántartásában azonban segítségre lesz szükségünk. Aki **kedd délelőttönként** tud csatlakozni egy-két órára, azt szeretettel várjuk egy kis **kertészkedésre**: gyomlálásra, kapálásra, locsolásra, ültetésre – mikor mi adódik. Nagyobb „hórukk” munkákra egy-egy péntek délutánt fogunk választani – ez alkalmasszerűen lesz meghirdetve.

Április 23-án, szombati napon szokásos **Föld-napi úttakarító kirándulásunkra** készülünk. Az úti cél újra Kisszékely, indulás tíz órakor a központból, érkezés délután kettő körül. Mottónk a régi: „**Ki mondta, hogy nem változtathatod meg a világot?**”

EZEK TÖRTÉNETEK MÁRCIUSBAN MAGVETŐK TALÁLKOZÓJA

Fontos, hogy a mag a megfelelő földbe hulljon. Azt is érdemes tudni, hogyan kell aztán ápolni és gondozni. Természetesen az sem árt, ha az ember tudja, hol kell beszerezni azt a bizonyos magot. Átvitt értelemben és szó szerint is fontos dolgok ezek. Erről szólt a március 10-i délután a kultúrházban, ahol Zsidó Piroska mesés felvezetése után vetőmagokat, gumókat, palántákat csereberélhettek, ajándékoztak, vagy kaptak ajándékba az érdeklődők. A magbörze etikettje szerint ugyanis az is vihet magot, akinek még nincs cserealapja. Fő, hogy vesse el amit hazavisz, és ha tud, fogjon belőle magot következő évre. Ilyen egyszerű ez.

Hogy hány főre számíthatunk egy ilyen alkalmon, az nagyjából borítékolható, még ha többre vágyik is a szervező. Az idei börze váratlan és üde színfoltja egy Nagynyárádról érkezett fiatalember volt, aki két órát autózott azért, hogy a saját kertjében bevált kukoricájából és burgonyagumóiból hozzon nekünk. Neki is és a többi résztvevőnek is köszönjük, hogy eljöttek!

TOBORZÓK ÉS TOBORZOTTAK

A Gergelyjárás-függőség úgy kezdődik, hogy az embernek gyermekei vannak – iskolás és óvodás, – és értesítik róla, hogy a nagyfiát püspökké választották; ha van kedve, megnézheti. Jól jönne egy szakáll is.

Az akkor még viszonylag friss szülő tudt ezt-azt az adománygyűjtés szokásáról; szokta dúdolgatni a dalt is (omne dignum leverendum laude), de ismeretei ezzel ki is merültek. Élőben nem találkozott ezidáig a népszokással.

Természetesen elmegy, és megnézi a szakállba, süvegbe, csákóba, palástba vagy diákruhába öltözött; bottal, zászlóval, karddal, nyárssal, tarisznával és kosárral felszerelt „nagyokat”, akik azokat az ovisokat invitálják iskolába, akikkel tavaly-tavalyelőtt még ugyanitt együtt játszottak.

És ez olyan gyönyörű. Aki nem városban kezdte az életét, az nem is tudja, hogy mennyire nem egyértelmű lehetőség ismerős arcok között indítani egy iskolás pályafutást. Mellesleg az óvodást sem.

Tehát a szülő ott ül a kispadon, és azon lamentál, hogy a közösség is ebben a korban valódi még igazán. Amikor nem választ szét minket az, hogy ki honnan jött, vagy melyik buszra száll, hogy miben hisz, vagy milyen nézeteket vall. És azt is örömmel nyugtázza, hogy az óvodások majdnem annyira izgatottak a nagyok eljövételétől, mintha a Mikulást várnák. A produkció pedig valóban megéri a várakozást, hiszen a kisdíákok olyan hangulatot varázsolnak, amittől az ember húsz percen át egy Móra Ferenc-regényben érzi magát.

Telnek-múlnak az évek. Nemhogy óvodás, de alsós sincs már rég a családban; ám a szülő suttyomban még mindig beszöki a Gergelyjárásra – mondván, hogy kell fotó és a cikk az újságba. Ez persze csak ürügy. Hiszen mi újat is lehet írni egy falusi Gergelyjárásról?

MÁRCIUS 15.

Főnt említett szülő épphogy kiszédül az óvodából, és máris dörzsölheti a markát: négy nap múlva újra megtekintheti kedvenc előadóit, ezúttal március 15. kapcsán, az iskolában.

A csapatok összegyűlnek, a tornaterem dugig van nézőkkel, megemlékezőkkel, szívek fölött kokárdákkal. Felcsendülnek 48-as katonadalok, magyarok szökkennek talpra, masíroznak a katonák, suhognak a kardok,

hátul ott dübörög Gábor Áron felvirágozott rézagyúja. Nem, mi soha többé nem akarunk háborút, de ez az ünnep valahogy más. Ilyenkor gyerekek és aggastyánok húszéveseket játszunk, hősök vagyunk, szabadok, mindenre elszántak, és miénk a világ.

Márciusról írt ezen az oldalon:
Arany Beáta Virág

A NAGYIDAI CIGÁNYOK

Áprilisban újabb előadással érkezik hozzánk a felvidéki CSAVAR Színház. A pöttömnyi társulat legutóbb falunapon lépett fel Nagyszékelyben. Akkor Petőfi Sándor elbeszélő költeményét hozták magukkal, most pedig Arany János vígposzával lépnek színpadra.

A magyar katonák már nem bírván tartani Nagyida várát, a helyi cigányságra bízzák, hogy őrizzék, védjék, míg ők élelmet szerezvén vissza nem térnek. Csóri vajda azonban túljár mind a magyarok, mind a labancok eszén, s megteremti

„Cigányországot”. Vagy mégsem?

A kérdésre reményeink szerint választ kapunk Gál Tamás feldolgozásából. Az interaktív, játékos előadásban elhangzó autentikus cigány zenét Bodonyi András gyűjtötte Szepsi környékéről. A dalok eredeti cigány nyelven, illetve magyarul hangzanak el. A darabban nyújtott művészi megjelenéséért 2010-ben a Magyar Színkritikusok Díjára jelölték Gál Tamást. Az előadás fődíjat kapott a VI. Országos Gyermekek- és Ifjúsági Színházi Szemlén.

A színdarabot 2022. április 9-én, szombati napon, 15 órai kezdettel tekinthetik meg az érdeklődők Nagyszékelyben, a művelődési házban.

A történet gyermekeknek és felnőtteknek egyaránt szól, időtartama 70 perc. Az előadás a Déryné Program segítségével valósul meg.

Megtekintése ingyenes.

Déryné
program

KEDVES SZÜLŐK ÉS ÉRDEKLŐDŐK!

Már harmadik éve vágunk bele **nyári kalandtáborunk** szervezésébe.

Nagyszékelyben egy ötnapos, szabadtéri és napközi jellegű programra számíthatatok. Napközben izgalmas játékokkal, egy közös túrával, kézműveskedéssel és énekléssel várunk titeket. Aki szeretne, annak egész héten lesz lehetősége jurtaiban és sátorban is aludni. Minden este lesz tábortűz, ami kicsik (6 éven aluliak), nagyok és felnőttek számára is nyitott lesz. Szeretettel

várunk minden már első osztályt végzett gyermeket. Idén nincs felső korhatár. Az ötödiket szeptemberben kezdő (és annál idősebb) táborozókat különleges programokkal várjuk.

A tábor – csakúgy, mint az előző években – **ingyenes**. Étel-, gyümölcs- és süteményadománynak nagyon örülünk.

Időpont: 2022. június 20. és 24. között.

Részletekkel keressetek minket bátran! Készítünk egy facebook-csoportot, ahova minden fontos információt ki fogunk írni.

Jelentkezési határidő: 2022. május 1.

Minden régi és új tagot szívesen várunk, nem csak nagyszékelyieket!

Borza Márta

tel.: +36 30 / 558-1194

borza.marta@nagyszekely.hu

Csáki Csilla

tel.: +36 20 / 500-8331

csillacsaki@yahoo.com

TISZTELT BETEGEIM!

2022.03.31-én (csütörtökön) ismét lehetőség lesz koronavírus elleni oltás felvételére 11 és 14 óra között a pinchehelyi rendelőben. A betegek száma ugyan csökkent, de a fertőzés még köztünk van. Továbbra is ajánlott a vakcina azoknak, akik 1–4 hónappal ezelőtt kaptak oltást, vagy még egyáltalán nem éltek a védekezés lehetőségével. Továbbra is vigyázzunk magunkra és egymásra!

Dr. Csonka Mária

SZÁRAZ STATISZTIKA

Nagyszékely múltjáról sokféle adat kereng a köztudatban, és az internet bugyraiból is előkerülnek hitelesnek tűnő számok – amelyek mégsem azok. Nem tudni, hol és mikor ütötte fel a fejét például az a legenda, hogy a községet hőskorában 3500-an lakták – ez valószínűleg soha nem volt igaz. A „Magyar Korona országainak” népszámlálási adataiból szerencsére könnyen utána járhatunk a tényeknek, és más érdekességekre is lelhetünk.

Statisztikát több szempont vizsgálatával készítették az elmúlt évszázadokban, annak függvényében, hogy mi volt a cél. Adózás ráncba szedése, hadsereg felállítása, nemzetiségek lajstromba vétele.

Az első teljes körű magyarországi népszámlálást II. József rendeletére hajtották végre 1784 és 87 között. Ebből megtudhatjuk, hogy Nagyszékelyt 1784-ben jogilag 1629-en lakták, akik közül a népszámlálás idején 19-en távol voltak, viszont 8 idegen volt ez időben a faluban. Az 1629 fő 291 családot jelentett, akik 244 házban laktak. 327 házaspár volt, és a férfiak száma jóval több volt a nőknél (855 – 774). Két lelkésze és egy nemese volt a településnek, valamint 2 polgára, 164 parasztja, azoknak 161 örököse, 160 zsellér és további 35 egyéb foglalkozású lakó.

Azt talán alappal feltételezhetjük, hogy a község lélekszáma korábban sem volt nagyobb. Innentől fogva viszont szépen – és nem is olyan lassan – emelkedett még száz évig. Egyed Antal felméréséből tudjuk, hogy 1829-ben 2241 fő élt itt. Két köztes népszámlálási adatunk van még 2444, majd 2503 főről, míg 1881-ben el nem érte a lakosság száma a statisztikailag regisztrált csúcst: a **2613** lelket. A népességbe vélhetően beleszámolták a Csillagmajorban dolgozó, többségében katolikus, és szinte kivétel nélkül egyéb Tolna megyei településről származó mezőgazdasági munkást is.

A német ajkú lakosság száma 1891-ben elérte a 2285 főt. Összevetve ezt azzal, hogy Csillagmajorban a családnemek tanúsága szerint leginkább magyarok éltek és dolgoztak, magában a községben valójában ekkor élhettek a legtöbben. Ezután mindenki fogyatkozik.

Meglepő módon a lakóházak számában később, 1920-ban volt a csúcst: ekkor 445 lakóépület állt, hogy aztán a második világháború kezdetére számuk ismét a korábbi negyszázazs átlagra essen.

Mindnyájan tudunk a 47-es ki- és betelepítésekről. A statisztikai adatokat felületesen figyelve ez fel sem tűnne, hiszen 1948-ban közel ugyanannyi lakosa volt a községnek, mint nyolc évvel korábban. A vallási felekezetek méretét tekintve azonban hatalmas változás történt ez alatt a néhány év alatt: a katolikus hívek száma kétszázról közel ezer főre nőtt.

Ha most valaki előveszi az idő kapszulában talált 1934-es üzenetet, és összeveti a környező évek hivatalos népszámlálási adataival, nem jön ki a matek. A lakosság száma nagyjából stimmel, bár a csökkenő tendenciát nézve mégis túlzó. A többi adat egyértelműen kilóg a sorból. Feltételezve, hogy senki nem akart csalni, az a megoldás kínálkozik, hogy megszámlálták a településen élő kevés, így könnyen lajstromba vehető magyar lelket, valamint a nem református vallásúakat, összlétszámnak viszont a legutóbbi hivatalos adatot vették, amely Csillagmajor lakosságát is tartalmazta. A hiányzó közel 30 evangélikus és majd' 200 katolikus (közülük 200 körüli magyar anyanyelvű) ott élhetett.

A település lakosságszámának alakulására a KSH adatbázisán keresztül bárki szabadon rákereshet. Az alábbi táblázat az ott talált adatokat összegzi, kiegészítve két dőlt betűvel szedett oszloppal, melyek Egyed Antal felméréséből, illetve az idő kapszulában talált levélből származó statisztikai adatokat tartalmaznak.

Évszám	1786	1829	1857	1869	1881	1891	1900	1910	1920	1930	1934	1941	1949
Házak	244	295		401	405	401	405	439	445	435		402	
Lakos	1629	2241	2444	2503	2613	2517	2383	2220	1940	1998	1997	1845	1831
Magyar anyanyelvű		<i>54 pár</i>			304	231	208	229	191	270	50	256	
Német ajkú		<i>461 pár</i>			2154	2285	2137	1988	1743	1728	1947	1590	
Református		<i>~2160</i>		2272	2378	2337	2255	2070	1776	1750	1954	1590	<i>~754</i>
Evangélikus		<i>~80</i>		113	75	39	28	42	33	47	26	65	<i>~60</i>
Római katolikus				84	105	98	72	86	121	197		182	<i>~992</i>
Izraelita		<i>1 pár</i>		34	55	43	28	20	8	–	–	–	–

A számokat összeadta és kivonta: *Arany Beáta Virág*